

Pozor, žabe in druge dvoživke na cesti

Sporočilo za medije

Ljubljana, 24. februar 2022

Toplejši in daljši spomladanski dnevi že prebujajo naravo, ob prvem deževju pa se bodo iz prezimovanja predramile tudi številne dvoživke in se v večernem času iz kopenskih življenjskih prostorov pričele seliti na mrestišča, kjer se pariyo in odlagajo jajca. Pri tem lahko prečkajo tudi ceste, zato na številnih lokacijah v Sloveniji prihaja do množičnih povozov. Kjer na cestah ni vzpostavljenih trajnih ukrepov za dvoživke, jim ponekod pomagajo številni prostovoljci, ki jih varno prenesejo čez cesto in tako pomembno prispevajo k ohranjanju te ogrožene živalske skupine. V projektu LIFE AMPHICON so izdali novičnik Regljač s predstavitvijo rezultatov varstva dvoživk v letu 2021. Po poročanju prostovoljcev so na 20 lokacijah na 40 km cest zabeležili skoraj 63.000 dvoživk, pri čemer je sodelovalo več kot 330 udeležencev.

Prvi prostovoljci so že pričeli s pregledovanjem cestnih odsekov in prenašanjem dvoživk čez cesto. Na nekaterih lokacijah v Sloveniji, kjer imajo to možnost, so problematične cestne odseke zavarovali tudi z začasno varovalno ograjo, ki dvoživkam preprečuje dostop na cestišče. Množične selitve dvoživk lahko pričakujemo v prihajajočih deževnih dneh, ko se bodo večerne temperature povzpelle nad 5 °C. Akcije se pričnejo takoj po sončnem zahodu, saj so dvoživke nočne živali in so v prvih urah noči najbolj aktivne. Višja relativna zračna vlaga in večja varnost pred plenilci so glavni razlogi za nočne selitve. Najbolj opazne ter množične selitve navadnih krastač in rjavih žab se običajno zgodijo v dveh do treh tednih. Druge vrste, kot so zelene žabe, pupki, urhi, zelene rege, močeradi, zelene krastače in navadne česnovke, so na cestah manj opazne in se selijo kasneje ter časovno bolj razpršeno v obdobju več mesecev.

V sodelovanju s številnimi deležniki so sodelavci projekta LIFE AMPHICON – Ohranjanje dvoživk in obnova njihovih habitatov v novičniku Regljač pripravili letni pregled stanja dvoživk na cestah in izvedenih varstvenih ukrepov za dvoživke v Sloveniji za leto 2021. Rezultate je povzela Katja Pobiljšaj iz Centra za kartografijo favne in flore: »Številne organizacije, društva, prostovoljci in posamezniki že vrsto let prispevajo veliko truda, dela ter časa za ohranjanje dvoživk. Tudi v letu 2021 je bilo po poročanjih organizatorjev iz 20 lokacij na 40 km cest zabeleženih skoraj 63.000 živih in povoženih dvoživk, akcij prenašanja dvoživk pa se je udeležilo več kot 330 prostovoljcev. K boljšemu poznavanju stanja lokalnih populacij dvoživk prostovoljci pomembno prispevajo tudi z dolgoletnim zbiranjem podatkov. Ti so nato izhodišče za opredelitev trajnih varstvenih ukrepov na cestah, ki dolgoročno zagotavljajo ohranjanje populacij dvoživk na območju.«

Dvoživkam na njihovi selitveni poti lahko pomaga prav vsak, tako da sodeluje pri akcijah prenašanja dvoživk čez cesto, ki se izvajajo v lokalnem okolju. Pri tem naj udeleženci upoštevajo določila prometne varnosti. Obvezna oprema za delo na cesti so odsevni jopič, dobra svetilka, dovolj globoko vedro, v katerega se pri prenosu čez cesto odlagajo dvoživke ter primerna oblačila in obutev glede na vremenske razmere. Varnost udeležencev akcij naj bo vedno na prvem mestu. Podrobnejša priporočila za udeležence in organizatorje akcij prenašanja dvoživk lahko preberete v novi številki novičnika Regljač. Voznike motornih vozil naprošamo, da na znanih lokacijah ustrezno prilagodijo hitrost vožnje, saj s tem povečajo varnost prostovoljcev na terenu in zmanjšajo število povoženih dvoživk.

Izvajanje akcij prenašanja dvoživk čez cesto ter postavljanje začasnih varovalnih ograj v času spomladanskih selitev ni trajna rešitev za poveze dvoživk in tudi ne prepreči povozov v poletnem in jesenskem obdobju. Zato Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo (DRSI), partner projekta LIFE AMPHICON, skladno z načrtovanimi projekti, proračunskimi sredstvi in zastavljenim programom reševanja povozov dvoživk na državnih cestah, načrtuje izvedbo ustreznih trajnih ukrepov na problematičnih odsekih. V sklopu drugih projektov DRSI so bile v letu 2021 na 18 odsekih izvedene raziskave za natančno oceno stanja dvoživk, ki služijo kot podlaga za nadaljnje projektiranje, na enem pa se je v sklopu petletnega monitoringa že četrtrič spremljalo stanje dvoživk po prenovi cestnega odseka. Skupaj s še dvema raziskavama iz leta 2020 je bilo tako v lanskem letu pregledanih več kot 25 km odsekov državnih cest, na katerih je bilo popisanih več kot 5.000 dvoživk 12 različnih vrst. Skladno z merili za izvedbo ukrepov so bili na podlagi rezultatov raziskav predlagani ukrepi za zaščito dvoživk na več kot polovici pregledanih odsekov na skoraj 10 km cest.

V projektu LIFE AMPHICON bo DRSI vzpostavila podhode in trajne varovalne ograje na petih cestnih odsekih, ki se uvrščajo med najbolj kritične zaradi povoza dvoživk v Sloveniji. Odseki se nahajajo v krajinskih parkih Ljubljansko barje in Radensko polje, ki sta tudi območji Natura 2000, ter v Kozjanskem regijskem parku.

Več informacij o projektu je dostopnih na <https://www.lifeamphicon.eu>, dodatne informacije o dvoživkah pa lahko najdete na spletni strani Informacijskega centra za varstvo dvoživk Slovenije – <http://www.ckff.si/icvds/>.

Kontakt za medije:

Katja Pobiljšaj, Center za kartografijo favne in flore (katja.pobiljsaj@ckff.si, 041 520 963)

Tadeja Smolej, Center za kartografijo favne in flore (info.varstvodvozivk@ckff.si, 064 229 577)

Barbara Pezdir, DRSI (barbara.pezdir@gov.si, 01 478 8732)

